

PRODUKTIVNOST, UČINKOVITOST IN DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA

V naslovu uvodnika so trije izrazi, ki določajo blaginjo države in naroda ter standard ljudi. A pri nas se te besede zelo redko slišijo pri običajnih ljudeh in tudi pri tistih, pri katerih bi vsebina teh izrazov morala biti glavna in dnevna tema pri samem delovanju – to je v politiki.

Zakaj je pri nas produktivnost dela skoraj za polovico nižja kot v Avstriji? Zakaj je BDP na zaposlenega v standardih kupne moči leta 2021 dosegel 84 odstotkov povprečja EU. V tem letu pa je celo nižji. Zakaj je pri nas prenos znanja iz akademske sfere v industrijo tako nizek? Zakaj je pri nas inflacija višja kot drugod v evrskem območju? Zakaj slovenske univerze padajo na svetovnih lestvicah kakovosti? Zakaj se pri nas vlada največ ukvarja z nevladnimi organizacijami? Zakaj imamo razsuto zdravstvo?

Zaradi izjemnega pomena, ki ga ima področje produktivnosti za nadaljnji harmoničen razvoj naše družbe ob izjemnih izzivih, ki nas v današnjem času čakajo, je bil spomladi leta 2021 narejen **Akcijski načrt za višjo rast produktivnosti**, katerega osrednji avtorji so profesorji na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani in člani Observatorija Združenja Manager.

Kaj je danes po dveh letih in pol s to akcijo? Zakaj se o tem nič ne sliši in zakaj so v tej skupini le ekonomisti in managerji? Zakaj niso tudi strojniki, tehniki in naravoslovci? To so tisti, ki bi s svojim znanjem, z inovacijami, z razvojem novih produktov in izboljšavami v proizvodnji lahko pripomogli k višji produktivnosti.

To so vprašanja, katerih odgovori so v tesni povezavi s standardom neke družbe. Ali se mi in na splošno naši državljani tega sploh zavedamo? Dvomim!

Marsikdo, ki bere te vrstice, pozna odgovore na vsa zgornja vprašanja, kar pomeni, da niso izjemno težka. Zakaj pa naši politiki, tisti, ki so na vladi, ne poznajo odgovorov? Preprosto zato, ker jim ni treba, in še bolj verjetno, ker oni ne vedo, kaj je delo, kaj je podjetje, kaj učinkovitost.

Minister za delo do nastopa te službe še ni bil v rednem delovnem razmerju. Kaj on ve, kaj je produktivnost, še

mного manj, kaj je inovacija, dodana vrednost, podjetje itn. Finančni minister ima reference pri številnih podjetjih, ki jih je on pripeljal v stečaj. Minister za gospodarstvo ima le poklicno šolo. Ministrica za kulturo živi v preteklosti in deluje maščevalno. Itn.

Ali je možno, da ta vlada želi dvigniti produktivnost z javnim razpisom, ki ga je konec letošnjega marca objavilo Ministrstvo za javno upravo in se glasi: **Javni razpis za krepitev državljskih pravic in opolnomočenje nevladnih organizacij na tem področju?** Vrednost celotnega razpisa je približno 10,6 milijona evrov.

Ali pa z razpisom, ki ga je Ministrstvo za obrambo objavilo pred kratkim in pri katerem bosta porabljena dva milijona evrov za propagando služb v slovenski vojski. Zakaj se takšna propaganda ne naredi za inženirje strojništva?

Kaj naj si mislimo o šolstvu, če imamo največ študentov na število prebivalcev, če naši diplomanti študirajo najdlje v Evropi in če kakovost na naših univerzah na mednarodnih lestvicah kakovosti pada, in to drastično. Kakšne so to nevladne organizacije, če jih financira vlada? Samo v tem letu bodo tiste nevladne organizacije, ki se »gredo« politiko, dobile več deset, če ne celo več sto milijonov. Ali je to dvig produktivnosti neke družbe?

Kaj naj si mislimo o zdravstvu pri nas, če politiki govorijo eno, porabljajo milijone evrov, ljudje pa so brez zdravnika in brez specialistov? Ali obstaja statistika o produktivnosti našega zdravstvenega osebja v primerjavi s tujim? Če bi obstajala, bi bil za naše zdravstvo rezultat porazen.

Kaj naj si mislimo o delovnem času pri nas, ki je med krajšimi v Evropi? Pri nas se povprečno dela 37,5 ure na teden. Da pa je zmeda še večja, naši mediji objavljajo, in ne samo naši, da na teden delamo 39,5 ure, kar pa ni resnica.

Kje so tisti časi, pred desetletji, še v rajnki Jugoslaviji, ko smo Slovenci po mednarodnih raziskavah spadali med najbolj pridne narode na svetu? Ko je bilo za naše ljudi delo najpomembnejša vrlina in čast, brezdelje pa sramota.

Dokler ne bo prišlo do politične odločitve, da se produktivnost podjetij in vseh drugih ustanov v javnem sektorju nagrajuje z različnimi stimulacijami, davki in drugimi olajšavami, ne bo izboljšanja. Dokler ne bodo v vladi podjetniki in gospodarstveniki z izkušnjami v praksi, prav tako ne bo izboljšanja.

Do takrat pa bomo nazadovali na več področjih in predvsem na standardu državljanov. In večino, kot kažejo rezultati volitev in referendumov, to ne zanima.

Janez Tušek